

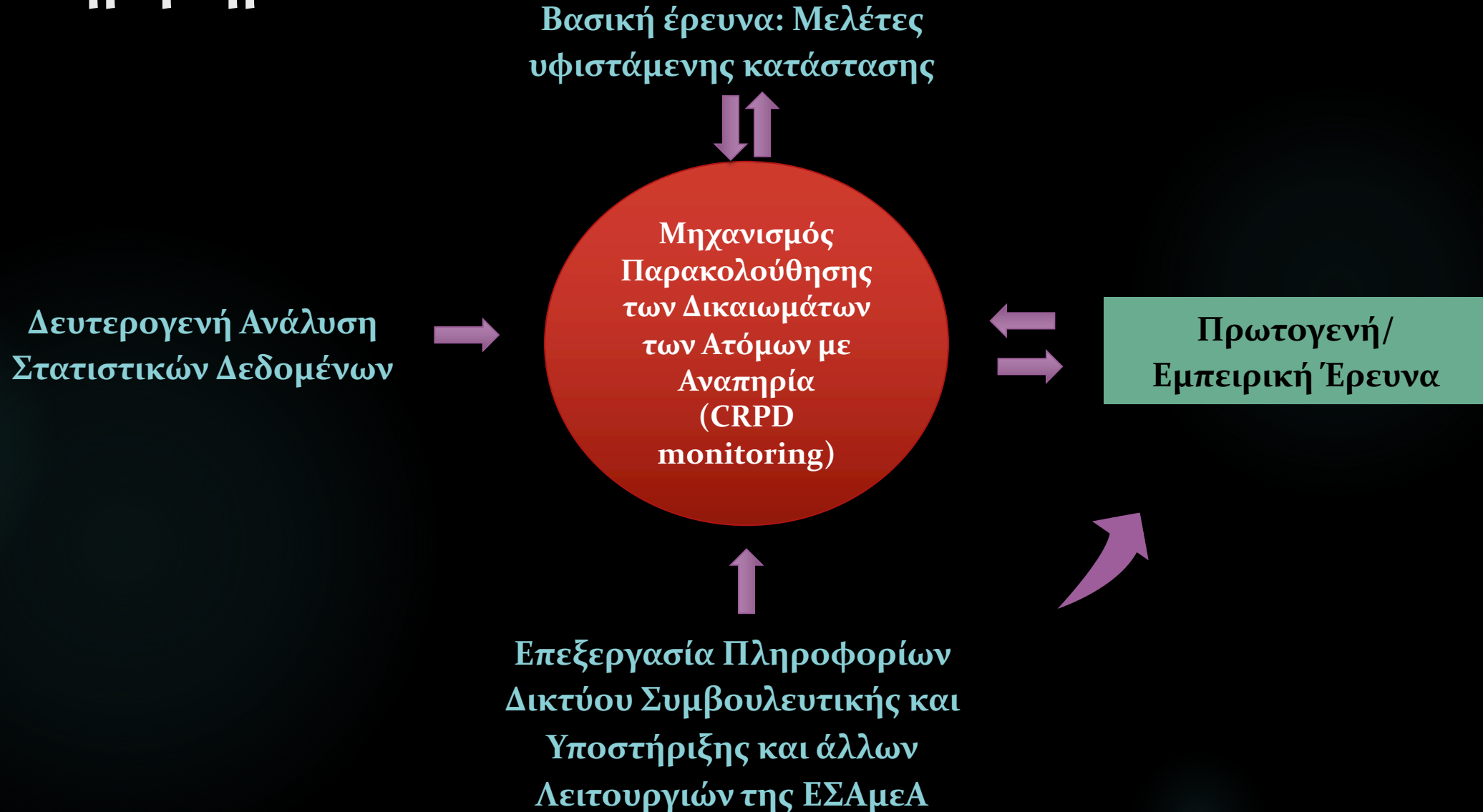
Το έργο του Παρατηρητηρίου Θεμάτων Αναπηρίας από το 2016 μέχρι το 2023

Αντωνία Παυλή, PhD in Disability Research

Ερευνήτρια στο Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρία της ΕΣΑμεΑ

Μεθοδολογικό πλαίσιο της ερευνητικής δράσης του Παρατηρητηρίου

Βασικές εκροές του Παρατηρητηρίου (I)

Δελτία
Στατιστικής
Πληροφόρησης

Ετήσιες
Εκθέσεις για την
Αναπηρία

Μελέτες

Κείμενα
Πολιτικής

Οδηγοί

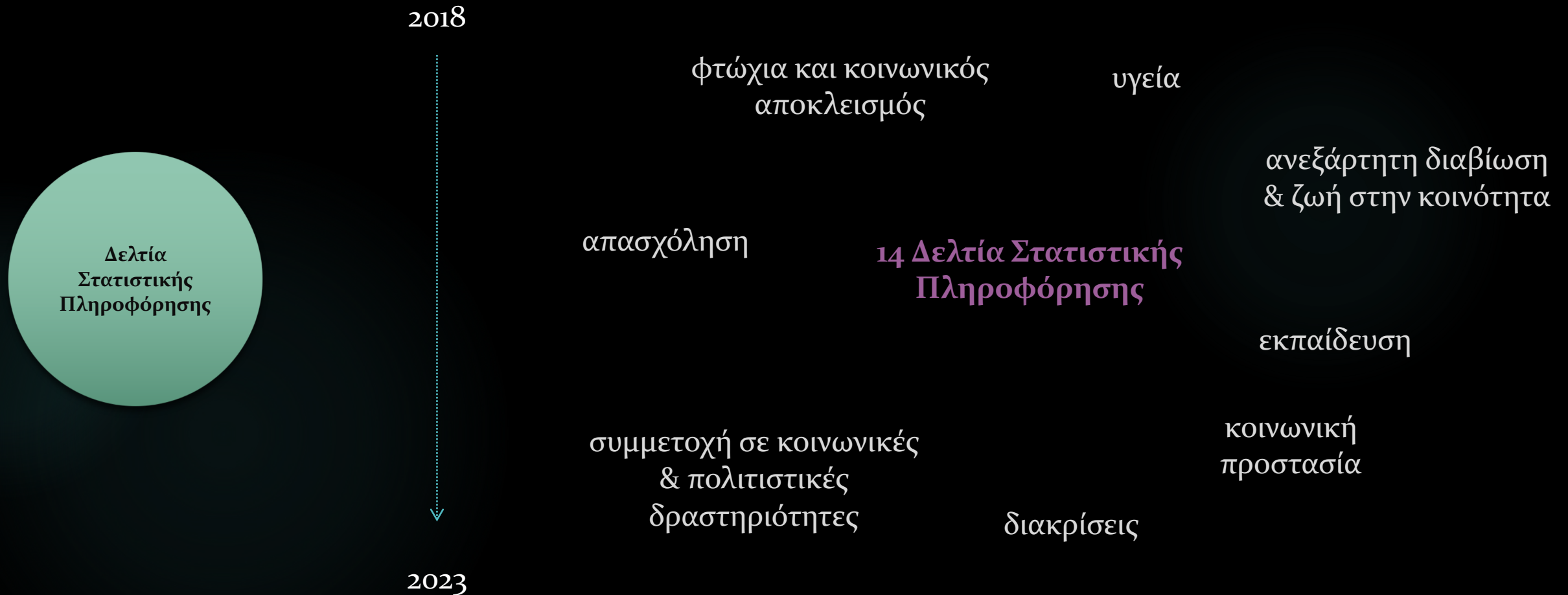
Βάση
νομοθετικού
πλαισίου

Βασικές εκροές του Παρατηρητηρίου (II)

Το Παρατηρητήριο ανά τακτά χρονικά διαστήματα συντάσσει και δημοσιεύει Δελτία Στατιστικής Πληροφόρησης που **εστιάζουν** σε **συγκριμένα θεματικά πεδία**, παρουσιάζοντας τα **σημαντικότερα ευρήματα και τάσεις** όπως αυτά προκύπτουν ύστερα από την **επεξεργασία των διαθέσιμων στατιστικών στοιχείων**.

Βασικές εκροές του Παρατηρητηρίου (III)

Βασικές εκροές του Παρατηρητηρίου (IV)

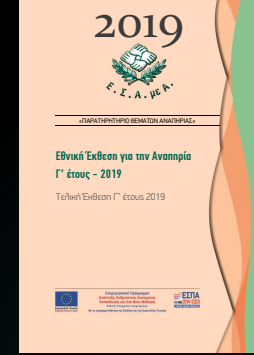
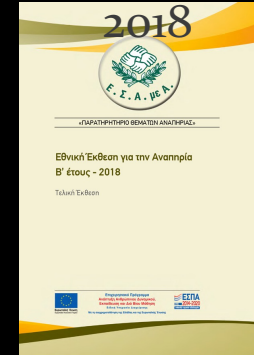
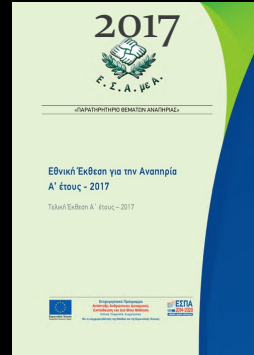

Το αντικείμενο των Ετήσιων Εκθέσεων για την Αναπηρία είναι η αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης και των διαχρονικών εξελίξεων στο πεδίο των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία. Ο σκοπός τους είναι να αποτελέσουν ένα ισχυρό «εργαλείο» παρακολούθησης των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία.

Βασικές εκροές του Παρατηρητηρίου (V)

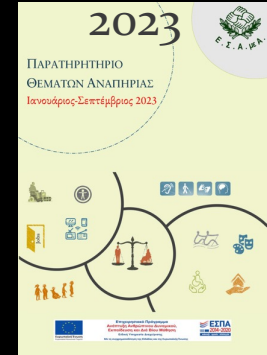
Ετήσιες
Εκθέσεις για
την Αναπηρία

2017

6 (+1) Ετήσιες Εκθέσεις για την Αναπηρία

2023

Βασικές εκροές του Παρατηρητηρίου (VI)

Βασικές εκροές του Παρατηρητηρίου (VII)

Ο **σκοπός** των μελετών είναι η **συνολική διερεύνηση** ενός συγκεκριμένου θέματος μέσα από τη συλλογή και σύνθεση της μέγιστης δυνατής πληροφόρησης προκειμένου να **προσφερθεί η σε βάθος κατανόηση** και **αξιολόγηση** της υφιστάμενης κατάστασης.

Βασικές εκδροές του Παρατηρητηρίου (VIII)

Την περίοδο 2016-2023 εκπονήθηκαν τρεις μελέτες που εστιάζουν σε βασικά ζητήματα με τα οποία έρχονται αντιμέτωπα τα άτομα με αναπηρία.

Οι μελέτες που εκπονήθηκαν ήταν:

Μελέτες

Μελέτη για τη Διαμόρφωση Συνθηκών & Πλαισίων Ανεξάρτητης Διαβίωσης στην Κοινότητα

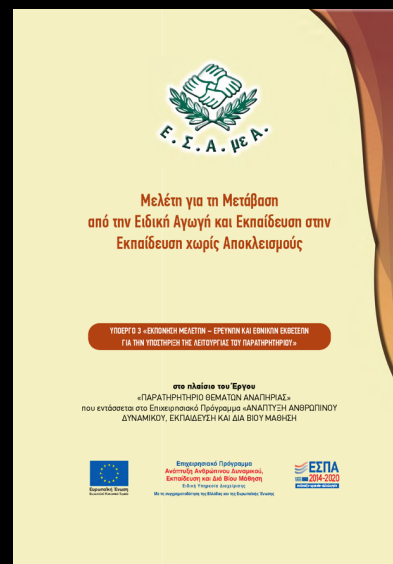
Μελέτη για τη Μετάβαση από την Ειδική Αγωγή & Εκπαίδευση στην Εκπαίδευση χωρίς Αποκλεισμούς

Μελέτη για το Πρόσθετο Κόστος Διαβίωσης Λόγω Αναπηρίας

Άρθρο 19

Άρθρο 24

Άρθρο 28

Βασικές εκροές του Παρατηρητηρίου (ΙΧ)

Έρευνα γραφείου

Διεξαγωγή εμπειρικής
έρευνας

Μεθοδολογία
υλοποίησης

Δευτερογενή ανάλυση
ποσοτικών στοιχείων

Ανάλυση ατομικών
περιπτώσεων

Βασικές εκροές του Παρατηρητηρίου (X)

Αντικείμενο των κειμένων πολιτικής

η ανάδειξη επίκαιρων προβλημάτων και προκλήσεων στο πεδίο των πολιτικών για την αναπηρία

η συγκρότηση επιστημονικά τεκμηριωμένων συστάσεων πολιτικής

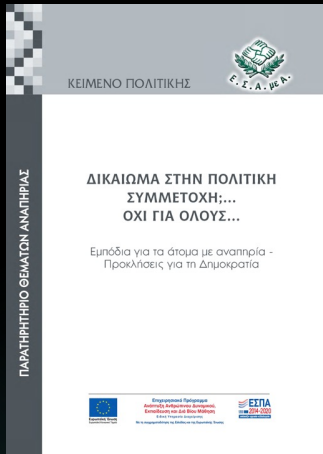
Βασικές εκδροές του Παρατηρητηρίου (XI)

Παρήχθησαν και δημοσιεύθηκαν
πέντε κείμενα πολιτικής που αφορούσαν:

- την πολιτική συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία,
- το δικαίωμα συμμετοχής στον πολιτισμό για τα άτομα με αναπηρία,
- τις γυναίκες και την αναπηρία
- το δικαίωμα στην εκπαίδευση για τα άτομα με αναπηρία, και
- την προσφυγική κρίση και την αναπηρία.

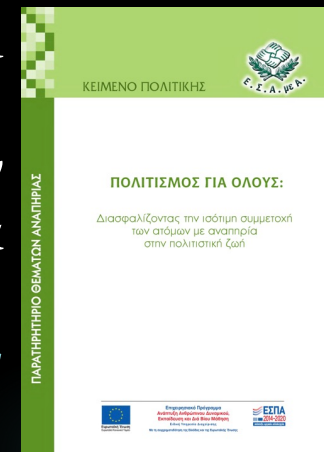
Κείμενα
Πολιτικής

Βασικές εκροές του Παρατηρητηρίου (XII)

Εστιάζει στο δικαίωμα στην πολιτική συμμετοχή για τα άτομα με αναπηρία. Ο σκοπός του είναι να αναδείξει τη σημασία που έχει για τα άτομα με αναπηρία το δικαίωμα στην πολιτική συμμετοχή και να επισημαίνει τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν στην προσπάθειά τους να ασκήσουν και απολαύσουν το εν λόγω δικαίωμα. Επίσης, προτείνει συγκεκριμένα μέτρα και εναλλακτικούς τρόπους για την άσκηση του δικαιώματος του εκλέγειν.

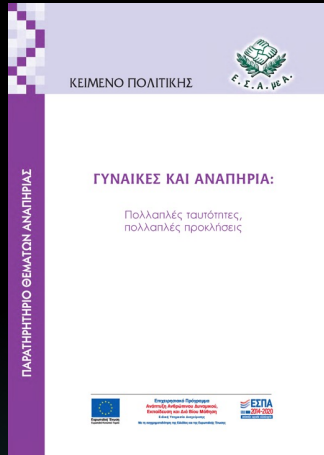
Επικεντρώνεται στους φραγμούς και τα εμπόδια με τα οποία έρχονται αντιμέτωπα τα άτομα με αναπηρία στο πεδίο της πολιτιστικής ζωής. Παρέχει μια αποτύπωση του γενικού πλαισίου για την άρση των φραγμών και των εμποδίων που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία στα πολιτιστικά περιβάλλοντα σύμφωνα με τη δικαιωματική προσέγγιση για τον πολιτισμό. Επίσης, διατυπώνονται συστάσεις πολιτικής προς τους αρμόδιους φορείς και τους πολιτιστικούς οργανισμούς.

Κείμενα
Πολιτικής

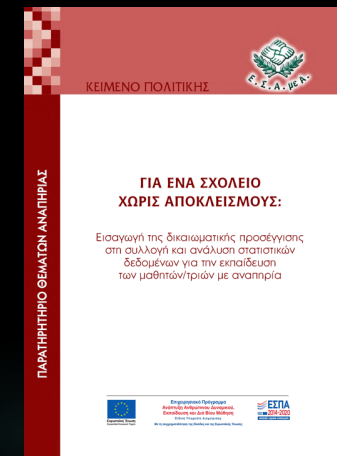

Βασικές εκροές του Παρατηρητηρίου (XIII)

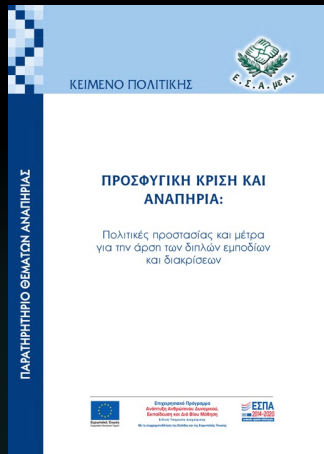

Παρουσιάζει τα **εμπόδια**, τις **προκλήσεις** αλλά και τις **πολλαπλές διακρίσεις** με τις οποίες έρχονται αντιμέτωπες οι γυναίκες λόγω της **άμεσης ή/και έμμεσης σχέσης** τους με την **αναπηρία**. Ταυτόχρονα, επιδιώκεται η **ευαισθητοποίηση** όσων **χαράζουν και εφαρμόζουν πολιτικές** σχετικές με την **αναπηρία και το φύλο**.

Επικεντρώνεται σε **βασικές αρχές και κατευθύνσεις** για τη **συλλογή και επεξεργασία των αναγκαίων στατιστικών δεδομένων** αναφορικά με την παρακολούθηση της εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρία σύμφωνα με τη **δικαιωματική προσέγγιση**, και **προτείνονται γενικοί δείκτες** κατά αντιστοιχία με το κανονιστικό περιεχόμενο του άρθρου 24 της Σύμβασης.

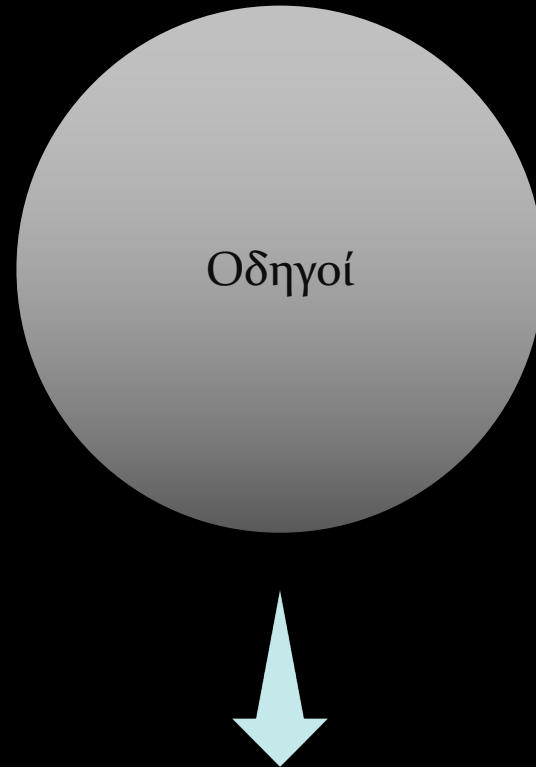
Βασικές εκροές του Παρατηρητηρίου (XIV)

Σκοπός του κειμένου είναι: να αναδείξει τις αντιξοότητες και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες και οι αιτούντες άσυλο με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις στην Ελλάδα, και να περιγράψει υπό τη οπτική των δικαιωμάτων τους, τις αδυναμίες και τις προκλήσεις που εγείρονται για την αποτελεσματική διαχείριση των προσφυγικών ροών και την κάλυψη των αναγκών των εν λόγω ομάδων.

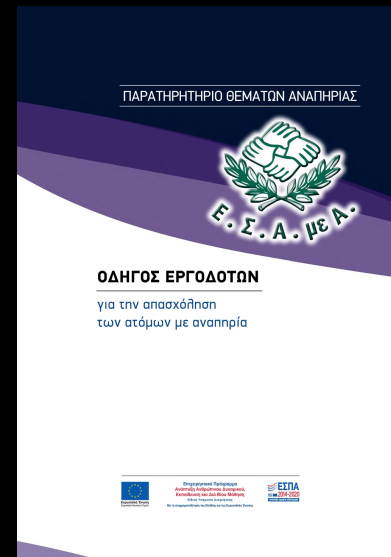
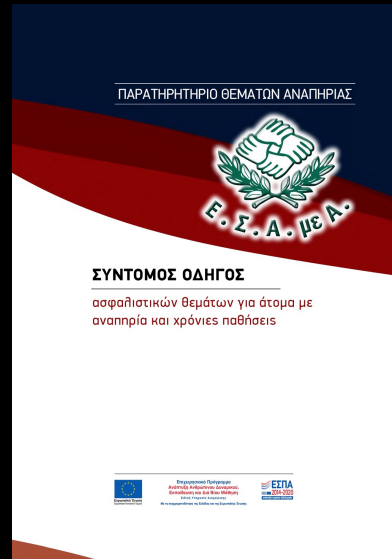
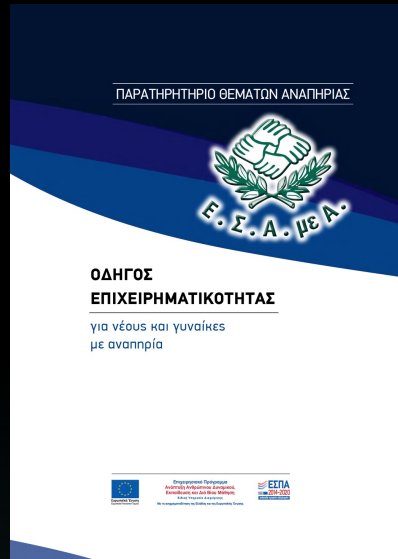

Βασικές εκροές του Παρατηρητηρίου (XV)

Λαμβάνοντας υπόψη τις **δυσκολίες και τα εμπόδια** που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και οι οικογένειές τους να έχουν **πρόσβαση σε στοιχειώδης πληροφόρηση** σε διάφορα ζητήματα που τους αφορούν, η εν λόγω εκροή είχε σαν σκοπό να **‘καλύψει’** αυτό το κενό **παρέχοντας πληροφόρηση** σε διάφορα καίρια ζητήματα.

Βασικές εκδροές του Παρατηρητηρίου (XVI)

Βασικές εκροές του Παρατηρητηρίου (XVII)

Βάση
νομοθετικού
πλαισίου

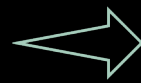
Ο σκοπός της βάσης είναι να λειτουργήσει ως
ένα

εύχρηστο εργαλείο για το μελλοντικό χρήστη
στην αναζήτηση νομοθεσίας που αφορά τα
άτομα με αναπηρία

χρήσιμο εργαλείο στην παρακολούθηση του νομικού
πλαισίου της χώρας και το κατά πόσο αυτό εναρμονίζεται με
τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες.

Ο ρόλος του Παρατηρητήριο στην εξέταση της χώρας από την Επιτροπή των ΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες (I)

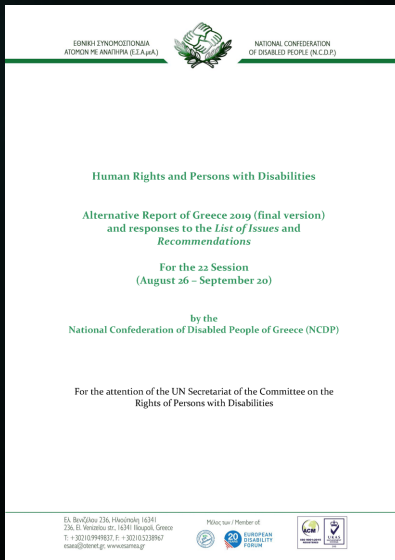
3-4 Σεπτεμβρίου 2019

Εξέταση της χώρας από την Επιτροπή των ΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες

Το Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας **είχε αναλάβει** τη **συγγραφή** της **εναλλακτικής έκθεσης** που υπέβαλλε η ΕΣΑμεΑ στην Επιτροπή των ΗΕ

Επίσης συμμετείχε τόσο στο **11 Pre-Sessional Working Group** (Γενεύη 8-11 Απριλίου 2019) όσο και στην **22 Session** της Επιτροπής των ΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες (Γενεύη 2-4 Σεπτεμβρίου 2019) που **αφορούσε τον επικοινωνητικό διάλογο** μεταξύ της Επιτροπής των ΗΕ και της αντιπροσωπίας του ελληνικού κράτους σχετικά με την εφαρμογή της Σύμβασης.

Ο ρόλος του Παρατηρητήριο στην εξέταση της χώρας από την Επιτροπή των ΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες (I)

Μετάφραση των Τελικών Παρατηρήσεων της Επιτροπής των ΗΕ:

ελληνική γλώσσα

κείμενο για όλους
(easy-to-read)

3 Δεκεμβρίου 2019

3^η Δεκέμβρη 2019: Το αναπηρικό κίνημα ρωτά την ελληνική κυβέρνηση πως θα υλοποιήσει τις παρατηρήσεις- συστάσεις της Επιτροπής των ΗΕ

Ο σκοπός της Ημερίδας ήταν να απευθύνει ερωτήσεις προς στα μέλη της κυβέρνησης της χώρας για το **πώς θα υλοποιήσει** τις Συστάσεις της Επιτροπής των ΗΕ ανά υπουργείο, στην κατεύθυνσή της εφαρμογής της Σύμβασης

Παροχή υποστήριξης στα επιμέρους σημεία αναφοράς (Υπουργεία, Περιφέρειες, Δήμοι) για την ορθή εφαρμογή των απαιτήσεων της Σύμβασης και των Τελικών Παρατηρήσεων της Επιτροπής σε Κεντρικό, Περιφερειακό και Τοπικό Επίπεδο

Η υλοποίηση των Τελικών Παρατηρήσεων της Επιτροπής των ΗΕ...

...αποτελέσσε δράση του Παρατηρητηρίου.

Η εν λόγω δράση είχε ως **σκοπό** να συνδράμει την πολιτεία στην **ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή της Σύμβασης** στη χώρα σε **εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο** μέσω της εξειδίκευσης της δικαιωματικής οπτικής της αναπηρίας, όπως κατοχυρώνεται από τη Σύμβαση, και της εφαρμογής των Τελικών Παρατηρήσεων της Επιτροπής, στα πεδία αρμοδιοτήτων των κεντρικών και επιμέρους σημείων αναφοράς.

Η δράση προέβλεπε τη συγγραφή συνολικά 38 επιστολών.

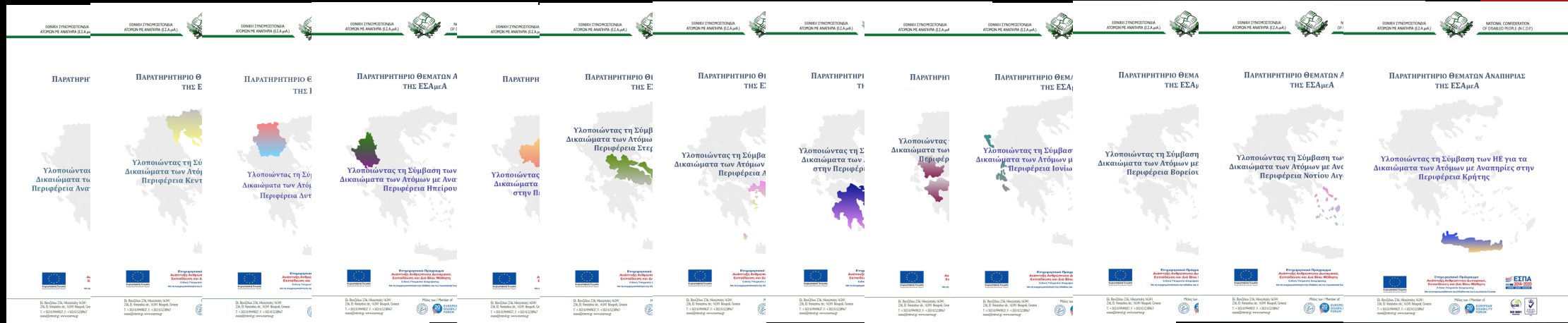
Συγκεκριμένα,

17 επιστολές προς τα
Υπουργεία

13 επιστολές προς τις
Περιφέρειες

8 επιστολές προς τους Δήμους
με πληθυσμό <100,000

Η δράση του Παρατηρητηρίου σε Περιφερειακό Επίπεδο

Οδικός Χάρτης για την Υλοποίηση της Σύμβασης των ΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες σε κάθε μια από τις 13 περιφέρειες της χώρας

Το πλαίσιο για την αναπηρία

Το εθνικό θεσμικό διέπει τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία.

Τελικές Παρατηρήσεις και Συστάσεις της Επιτροπής των ΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες που έχουν πεδίο εφαρμογής και σε περιφερειακό επίπεδο

Αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης με αριθμούς

Σχέδιο Δράσης για την Αναπηρία σε περιφερειακό επίπεδο στο οποίο και προτείνονται άξονες προτεραιότητας, στόχοι και ενδεικτικές δράσεις

Δεσμεύσεις της χώρας ως προς την υλοποίηση της Σύμβασης (Τελικές Παρ.- ΕΣΔ - Τομ. Αρμοδιότητας Περιφ.)

Αξιοποίηση Στοιχείων του Παρατηρητηρίου (I)

Στατιστικά και ποιοτικά δεδομένα του Παρατηρητηρίου έχουν συμπεριληφθεί:

Στα εγκεκριμένα κείμενα των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και του Τομεακού Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού και Κοινωνική Συνοχή» του ΕΣΠΑ 2021-2027,

Στις εκθέσεις που συντάσσει η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και υποβάλλει στις αρμόδιες Επιτροπές των ΗΕ στο πλαίσιο παρακολούθησης της εφαρμογής των συμβάσεων των ΗΕ όπως της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, της Σύμβασης κατά των Βασανιστηρίων, και της Σύμβασης για την Εξάλειψη όλων των Μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών,

Τα στατιστικά δεδομένα του Παρατηρητηρίου έχουν αξιοποιηθεί ή/και αξιοποιούνται:

- από το [European Disability Expertise project](#) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το οποίο διαδέχτηκε το [Academic Network of European Disability Experts \(ANED\)](#)
- στην παρακολούθηση της [Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας \(2021-2027\)](#).

Αξιοποίηση Στοιχείων του Παρατηρητηρίου (II)

Η Ερευνητική Ομάδα του Παρατηρητηρίου έχει παρουσιάσει ευρήματα της έρευνας τους σε διάφορα συνέδρια, όπως:

- *Προς ένα Δικαιωματικό Μοντέλο Αναπηρίας: Η πολυεπίπεδη διακυβέρνηση στην υπηρεσία του πολίτη με αναπηρία και της οικογένειάς τους*, που διοργάνωσε δήμος Ρόδου σε συνεργασία με τον Συντονιστικό Μηχανισμό για την Παρακολούθηση της Εφαρμογής της Σύμβασης των ΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, τη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δωδεκανήσου και ΕΣΑμεΑ (Ρόδος 14-15 Οκτωβρίου 2022).
- *#OurFuture Conference of and on women and girls with disabilities* που διοργάνωσε το European Disability Forum, CERMI and CERMI Women's Foundation. (22 Απριλίου 2022 - διαδικτυακά)
- *I Conference on Disability and Social Inclusion in the Mediterranean*, που διοργανώθηκε από το ONCE Grupo Social και το Union for the Mediterranean (26 Ιανουάριος 2022, Βαρκελώνη, Ισπανία).

Συνέργειες (ενδεικτικά)

- Με το **Υπουργείο Παιδείας** και συγκεκριμένα με το Τμήμα Προάσπισης Δικαιωμάτων Μαθητών με Αναπηρία) της Δ/νσης Ειδικής Αγωγής
- Με το **Υπουργείο Δικαιοσύνης**, συμμετέχοντας σε δυο Ομάδες Εργασίας που αφορούσαν. Την εναρμόνιση των διατάξεων και της ορολογίας των Κωδίκων Δικονομίας με τη δικαιωματική προσέγγιση της αναπηρίας και την παροχή δωρεάν νομικής βοήθειας στα άτομα με αναπηρία (αποτέλεσμα αυτής της συνέργειας ήταν η ψήφιση του ν. 5023/2023)
- Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων
- Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας, συμμετέχοντας σε Ομάδες Εργασίας για την παρακολούθηση της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη 2021-2027
- Με το **ΚΑΝΕΠ** της **ΓΣΕΕ**

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας!

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

